

แนวทางการพัฒนาการให้ความรู้ทางการเงินส่วนบุคคล
แบบองค์รวม ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
สำหรับข้าราชการกองทัพบก

เอกสารวิจัยส่วนบุคคล

โดย

นางสาว พรพรรณ แก้วเพชร

ผู้ช่วยผู้อำนวยการ ฝ่ายบริหารลูกค้าบุคคลกลุ่มพันธมิตรองค์กร

วิทยาลัยการทัพบก

กันยายน 2563

เอกสารวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการให้ความรู้ทางการเงินส่วนบุคคลแบบองค์รวม
ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับข้าราชการกองทัพบก
โดย นางสาว พรพรรณ แก้วเพชร
อาจารย์ที่ปรึกษา พันเอก ประภาส แก้วศรีงาม

วิทยาลัยการทัพบก อนุมัติให้เอกสารวิจัยส่วนบุคคลฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรหลักประจำ วิทยาลัยการทัพบก ปีการศึกษา 2563 และเห็นชอบให้เป็น
เอกสารวิจัยส่วนบุคคลที่อยู่ในเกณฑ์ระดับ

พลตรี **ผู้บัญชาการวิทยาลัยการทัพบก**
(มหศักดิ์ เทพหัสดิน ณ อยุธยา)

คณะกรรมการควบคุมเอกสารวิจัยส่วนบุคคล

พันเอก **ประธานกรรมการ**
(ประภาส แก้วศรีงาม)

พลเอก **ผู้ทรงคุณวุฒิที่ปรึกษา**
(ณัฐพนธ์ ศรีสวัสดิ์)

พันเอกหญิง **กรรมการ**
(ศศพันธ์ วัชรธรรม)

พันเอกหญิง **กรรมการ**
(ฐิติญา จันทวุฒิ)

พันเอกหญิง **กรรมการ**
(ปัทมา สมสนั่น)

บทคัดย่อ

ผู้วิจัย	นางสาว พรพรรณ แก้วเพชร
เรื่อง	แนวทางการพัฒนาการให้ความรู้ทางการเงินส่วนบุคคลแบบองค์รวมตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับข้าราชการกองทัพบก
วันที่	กันยายน 2563 จำนวนคำ : 6,124 จำนวนหน้า : 19
คำสำคัญ	ความรู้ทางการเงิน, ทักษะทางการเงิน, หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง, ยุทธศาสตร์ชาติ, ข้าราชการกองทัพบก
ชั้นความลับ	ไม่มีชั้นความลับ

การศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการให้ความรู้ทางการเงินส่วนบุคคลแบบองค์รวมตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับข้าราชการกองทัพบก มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีให้ข้าราชการกองทัพบก สามารถปฏิบัติภารกิจให้กองทัพบกได้อย่างเต็มที่มีประสิทธิภาพ พร้อมในการปฏิบัติภารกิจที่ได้รับมอบหมายอันท้าทายในทุกรูปแบบ ตลอดจนตอบสนองนโยบายของรัฐบาลในการพัฒนาประเทศ ตามกรอบแนวทางของยุทธศาสตร์ชาติ

“ข้าราชการกองทัพบก” เป็นกลไกที่มีความสำคัญในทุกภารกิจของกองทัพบก กำลังพลทุกคนเป็นทรัพยากรบุคคลที่มีคุณค่า และเป็นพลังผลักดันสำคัญในการขับเคลื่อนนโยบายยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปีของประเทศ ดังนั้น ศักยภาพภายในตัวบุคคล ความพร้อมทางด้านร่างกายและจิตใจ ขวัญและกำลังใจในการทำงาน จึงเป็นปัจจัยสำคัญอย่างยิ่งในการขับเคลื่อนองค์กรของกองทัพบกให้บรรลุวิสัยทัศน์และพันธกิจที่วางไว้

ผลการวิจัยในครั้งนี้พบว่า ความรู้เรื่องทางการเงิน หรือ ทักษะทางการเงิน (financial literacy) เป็นเครื่องมือสำคัญที่กองทัพบกสามารถนำมาใช้ในการพัฒนากำลังพล ภายใต้การบูรณาการความร่วมมือทั้งหน่วยงานภายในกองทัพบก และองค์กรภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างขวัญและกำลังใจในการทำงาน ช่วยให้บุคลากรในกองทัพบกมีความรู้ ความเข้าใจ มีทัศนคติที่ดีต่อการบริหารการเงิน และมีการวางแผนทางการเงินที่ดี อันจะนำไปสู่การมีคุณภาพชีวิตที่ดี ตลอดจนสามารถสร้างบุคลากรที่สามารถถ่ายทอดความรู้ทางการเงินให้กับข้าราชการกองทัพบก เกิดเป็นวัฒนธรรมแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ อย่างเป็นรูปธรรมและยั่งยืน โดยมีสาระสำคัญที่ประสานสอดคล้องกับแนวทาง

หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งสามารถใช้ได้ทุกโอกาสไม่ว่าสถานการณ์โลกจะเปลี่ยนแปลงไปเช่นไร การมีภูมิคุ้มกันที่ดีด้วยความพอเพียง สามารถดำรงชีวิตในทุกมิติอย่างสมดุล นำมาซึ่งความสุข มีขวัญและกำลังใจที่ดี พร้อมทั้งจะปฏิบัติหน้าที่รับของชาติต่อไป

ABSTRACT

AUTHOR : Miss Pornpan Kaewpetch
TITLE : Methods to develop holistic financial literacy for individuals in accordance with the Sufficiency Economy Theory for Royal Thai Army officers
DATE : September, 2020 **WORD COUNT :** 6,124 **PAGES :** 19
KEY TERMS : Financial literacy, Financial skill, Sufficiency Economy Philosophy, National Strategy, Royal Thai Army Officer
CLASSIFICATION : Unclassified

This research on methods to develop holistic financial literacy for individuals in accordance with the Sufficiency Economy Theory for Royal Thai Army officers has the objective of examining ways to develop the quality of life for Royal Thai Army officers so that they will be enabled to perform their missions fully and effectively, be ready to fulfill their challenging assigned tasks, and respond to the government's national development policy under the framework of the National Strategy.

“Royal Thai Army Officers” are a Royal Thai Army mechanism that play a significant role in every mission. Every personnel is a valuable resource and is an important source of power to push for the fulfillment of the 20 Year National Strategy. Therefore, these individual's potential, physical and spiritual readiness, and workplace morale are extremely important factors to power the Royal Thai Army to achieve its vision and fulfill its obligations.

This research found that financial literacy is an important tool that the Royal Thai Army can employ to develop its personnel via an integration of cooperation with units under the Royal Thai Army and the relevant private organizations. Financial literacy can be used to improve morale in the workplace and assist the Royal Thai Army's personnel in developing their

financial knowledge, understanding, and positive attitudes towards financial management and financial planning, which will lead to a better quality of life, as well as the formation of personnel with the ability to pass on financial knowledge and skills to other personnel in the Royal Thai Army. This development will lead to a concrete and sustainable culture of knowledge exchange. Furthermore, this body of knowledge is also in accordance with the guidelines of the Sufficiency Economy Theory, which can be used in all circumstances, regardless of changes in the global situation. With immunity and sufficiency, people will be able to live their lives in a balanced manner, which will lead to contentment, improved morale, and the readiness to be the nation's defenders.

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยเชิงยุทธศาสตร์เรื่อง “แนวทางการพัฒนาการให้ความรู้ทางการเงินส่วนบุคคลแบบองค์รวม ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับข้าราชการกองทัพบก ” สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาจากคณาจารย์ของ วิทยาลัยการทัพบกทุกท่านที่กรุณาประสิทธิประสาทวิชาให้ความรู้และประสบการณ์ที่ทรงคุณค่าอย่างสูง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง อาจารย์ที่ปรึกษา พันเอก ประภาส แก้วศรีงาม ที่กรุณาให้คำปรึกษา และมอบแนวคิดที่เป็นประโยชน์ในการจัดทำเอกสารวิจัยเชิงยุทธศาสตร์ตามแบบฉบับของวิทยาลัยการทัพบก รวมถึงตรวจสอบต้นฉบับอย่างละเอียดจนทำให้งานวิจัยนี้เสร็จสมบูรณ์ นอกเหนือจากข้อเสนอแนะทางวิชาการอันเป็นประโยชน์ในการวิจัยแล้ว ยังได้รับกำลังใจและคำชี้แนะที่เป็นประโยชน์ยิ่ง

ขอขอบพระคุณ พลเอก อนุพงษ์ ศรีสวัสดิ์ ผู้ทรงคุณวุฒิที่ปรึกษา ที่กรุณาให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์ต่อการวิจัย รวมถึง พลตรี มหศักดิ์ เทพหัสดิน ณ อยุธยา ผู้บัญชาการวิทยาลัยการทัพบก ที่กรุณาอนุมัติให้ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลอันเป็นประโยชน์จากผู้เกี่ยวข้อง ขอขอบพระคุณ คุณวิรุณรัตน์ ตั้งสำเริง ผู้เป็นแรงบันดาลใจในการศึกษาต่อยอดเอกสารวิจัยส่วนบุคคลในครั้งนี้ และขอขอบคุณ พันตรี ธีรพล สุ่มสมบูรณ์ รวมถึงผู้อยู่เบื้องหลังทุกท่านที่สนับสนุน และเป็นกำลังใจในการทำวิจัยฉบับนี้ขอให้สำเร็จสมบูรณ์ได้ตามความมุ่งหวัง ความดีอันเกิดจากผลงานการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยขอมอบให้ผู้ที่มีส่วนร่วมในงานวิจัยดังกล่าวข้างต้นทุกท่านด้วยความเคารพรัก และหวังว่าวิจัยฉบับนี้ น่าจะเป็นประโยชน์ ก่อให้เกิดผลดีต่อ วิทยาลัยการทัพบก กองทัพบก และประเทศชาติสืบไป

แนวทางการพัฒนาการให้ความรู้ทางการเงินส่วนบุคคล แบบองค์รวม ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับข้าราชการกองทัพบก

กองทัพบกในฐานะส่วนราชการของกระทรวงกลาโหม¹ เป็นส่วนราชการด้านความมั่นคง มีหน้าที่ เตรียมกำลัง และ ใช้กำลัง² ขับเคลื่อนองค์การด้วยการดำเนินการภายใต้กรอบ และทิศทางของยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580)³ ดำเนินงาน ตามนโยบายของกรอบแนวทางทางยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง พร้อมเผชิญภัยคุกคามในทุกรูปแบบที่กระทบต่อความมั่นคงของชาติ⁴ ซึ่งจะนำไปสู่การปฏิบัติ เพื่อให้ประเทศไทยบรรลุวิสัยทัศน์ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง⁵ ข้าราชการกองทัพบก จึงเป็นกลไกที่มีความสำคัญในทุกภารกิจของกองทัพบก กำลังพลทุกคนเป็นทรัพยากรบุคคลที่มีคุณค่า และเป็นพลังผลักดันในการขับเคลื่อนนโยบายของรัฐบาลในการพัฒนาประเทศตามแนวทางยุทธศาสตร์ชาติ ซึ่งการที่ข้าราชการกองทัพบกจะสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างเต็มประสิทธิภาพได้มากน้อยเพียงใดนั้น ขึ้นอยู่กับศักยภาพภายในตัวบุคคล ความพร้อมทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ ขวัญกำลังใจในการทำงาน อันจะนำมาสู่การมีคุณภาพชีวิตที่ดี ส่งผลให้มีความพร้อมในการปฏิบัติภารกิจที่ได้รับมอบหมายอันท้าทายในทุกรูปแบบ

จากการศึกษาพบว่า ปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งที่เป็นปัญหาและอุปสรรคต่อการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการกองทัพบก จนไม่สามารถทำงานได้อย่างเต็มประสิทธิภาพนั้น ส่วนหนึ่งเกิดจากปัญหาทางการเงิน การขาดวินัยทางการเงิน การใช้จ่ายเกินตัวที่นำไปสู่การใช้เงินอนาคต จนกลายเป็นปัญหาหนี้สินอย่างไม่มีวันจบสิ้น โดยมีสาเหตุสำคัญของปัญหาที่แท้จริง คือ การขาดความรู้ความเข้าใจเรื่องการบริหารเงิน⁶ โดยพฤติกรรมของกำลังพลที่เป็นหนี้สินในขณะที่ปฏิบัติงาน จิตใจจะเหม่อลอย ไม่ได้มุ่งมั่นอยู่กับงานที่ทำ ส่งผลให้การปฏิบัติงานผิดพลาด นอกจากนี้ เวลาในปฏิบัติงานจะไม่คงที่ มีเหตุให้ต้องลาภักษาป่วยเป็นประจำ บางรายถึงขั้นขาดงานเพื่อหนีการติดตามหนี้ สร้างปัญหาให้กับหน่วยงานและ

ผู้บังคับบัญชา⁷ จนส่งผลต่อการประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของหน่วยในภาพรวม ตลอดจนกองทัพบก⁸ ซึ่งเป็นหน่วยงานภาครัฐสำคัญในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ

หนี้สิน เป็นองค์ประกอบหนึ่งของการแสดงฐานะทางการเงินของบุคคล หากนำข้อมูลนี้มาวิเคราะห์อัตราส่วนแสดงความสามารถในการชำระหนี้ ซึ่งเป็นหนึ่งในเครื่องมือที่ช่วยประเมินศักยภาพทางการเงินของบุคคล ตามหลักการบริหารเงินส่วนบุคคลของหลักสูตรการวางแผนการเงิน CFP (Certified Financial Planner) ประกอบด้วยอัตราส่วนทางการเงินพื้นฐาน ดังนี้

$$\text{อัตราส่วนหนี้สิน (\%)} = \frac{\text{หนี้สินรวม}}{\text{สินทรัพย์รวม}} \times 100$$

ภาพที่ 1 การคำนวณวิเคราะห์อัตราส่วนแสดงความสามารถในการชำระหนี้⁹

กองทัพบก ถือได้ว่าเป็นหน่วยงานในภาครัฐที่เป็นองค์กรขนาดใหญ่ มีกำลังพลอยู่จำนวน 287,341 นาย และกำลังพลส่วนใหญ่ยังคงมีหนี้สินจำนวนมาก¹⁰ จากข้อมูลการจ่ายตรงเงินเดือนประจำเดือนเมษายน 2563 พบว่ากำลังพลกองทัพบก ในส่วนของข้าราชการและลูกจ้าง 143,217 คน เงินเดือนและเงินเพิ่ม 3,600 ล้านบาทเศษ มีหนี้สินหักเงินนำส่งสูงถึง 1,200 ล้านบาทเศษ¹¹ (อ้างอิงเฉพาะภาระหนี้ที่อยู่ในระบบและมีการทำบันทึกข้อตกลงร่วมหน่วยงานในการหักเงินนำส่งจากบัญชีเงินเดือน ไม่รวมยอดหนี้จากบัตรเครดิต สินเชื่อบ้าน สินเชื่อบุคคล สินเชื่อรถยนต์ สินเชื่อเพื่อการอุปโภคบริโภคจากสถาบันการเงินต่าง ๆ แหล่งเงินกู้อื่นๆ ที่มิใช่สถาบันการเงิน และเงินกู้นอกระบบ)

จากข้อมูลดังกล่าว หากนำมาวิเคราะห์ในเบื้องต้น ข้าราชการกองทัพบกมีอัตราส่วนเงินเดือนเฉลี่ยต่อคนอยู่ที่ 25,000 บาทเศษต่อเดือน และอัตราส่วนเฉลี่ยหนี้สินต่อคนอยู่ที่ 8,300 บาทเศษต่อเดือน พบว่า ข้าราชการกองทัพบกอัตราส่วนแสดงความสามารถในการชำระหนี้ประมาณร้อยละ 33 โดยที่ยังไม่รวมยอดหนี้จากบัตรเครดิต สินเชื่อบ้าน สินเชื่อ

บุคคล สินเชื่อรถยนต์ สินเชื่อเพื่อการอุปโภคบริโภคจากสถาบันการเงินต่าง ๆ แหล่งเงินกู้
อื่นๆ ที่มีใช้สถาบันการเงิน และเงินกู้ในระบบ ซึ่งสูงกว่าค่าปกติหรือเกณฑ์เฉลี่ย
มาตรฐานที่ควรจะเป็นตามหลักการบริหารเงินส่วนบุคคล ยอดผ่อนชำระไม่ควรเกินร้อย
ละ 30 ของรายได้ สะท้อนให้เห็นถึงแนวโน้มการมีปัญหาทางการเงินในอนาคต จนอาจ
ส่งผลกระทบต่อให้ขาดสภาพคล่องเพียงพอที่จะชำระหนี้ และเป็นปัญหาหนี้สินต่อไป
ในอนาคต สอดคล้องกับพฤติกรรมทางการเงินของคนไทยในปัจจุบัน ที่ส่วนใหญ่มีหนี้
ครัวเรือนสูง มีเงินออมไม่พอใช้ ออมเงินผิดที่ ป้องกันความเสี่ยงระดับต่ำ สาเหตุจากชีวิต
เน้นไลฟ์สไตล์ รวดเร็ว ฟุ้งเฟ้อ ดิ้นรนดิ้นรนมีเดีย มีค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็นเพื่อตอบสนองความ
ต้องการทางสังคมเพิ่มมากขึ้น¹² ผลกระทบจากพฤติกรรมทางการเงินที่ไม่ดีเหล่านี้ ส่งผล
ต่อเนื้อที่แย่ไปกว่านั้น และมีความสำคัญที่สุดในสถานการณ์ปัจจุบัน คือ การไม่มี
เงินสำรองฉุกเฉิน ผลกระทบที่เห็นได้ชัดที่สุดจากสถานการณ์วิกฤตไวรัสโคโรนา หรือ
โควิด - 19 (Covid - 19) ที่กำลังมีการแพร่ระบาดอยู่ในขณะนี้

เงินสำรองฉุกเฉิน คือ การเก็บเงินสำรองไว้ในรูปแบบของเงินสด หรือฝากในบัญชี
ออมทรัพย์ ที่สามารถนำออกมาใช้ได้ง่ายที่สุดหากมีสถานการณ์บางอย่างที่จำเป็นต้องใช้
เงินเร่งด่วน แบบไม่คาดคิด เช่น การขาดรายได้ เจ็บป่วยกะทันหัน ฯลฯ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่ง
ของทักษะการบริหารเงินส่วนบุคคลที่ทุกคนควรวางแผนเอาไว้ตั้งแต่เนิ่นๆ เพราะเรื่องที่ไม่
คาดคิดเกิดขึ้นได้เสมอ และแทบจะในทุกเรื่องทุกวิกฤตจะต้องมีเรื่องเงินเข้าไปเกี่ยวข้อง
เช่นเดียวกับสภาวะวิกฤติ โควิด - 19 ในครั้งนี้ ที่แม้จะไม่ใช่วิกฤติเศรษฐกิจโดยตรง
แต่การปรับพฤติกรรมและการทำงานเพื่อลดโอกาสการแพร่เชื้อโควิด - 19 ส่งผลสืบเนื่อง
ไปถึงระบบเศรษฐกิจน้อยใหญ่ และส่งผลกระทบต่อเงินในกระเป๋าอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้¹³
และเมื่อพิจารณาร่วมกับตัวเลขหนี้ครัวเรือน ที่ศูนย์วิจัยธนาคารกสิกรไทยคาดการณ์เอาไว้
ตั้งแต่ก่อนวิกฤติ โควิด - 19 ว่าในปี 2020 ครัวเรือนไทยจะมีหนี้ในระบบอยู่ที่สูงกว่า
ร้อยละ 80 ของ GDP ดังนั้นเมื่อมีโรคระบาด เศรษฐกิจตกต่ำถดถอยเช่นนี้ ตัวเลขหนี้
ครัวเรือนน่าจะสูงยิ่งขึ้น และเมื่อรวมกับหนี้ในระบบเรายังต้องประเมินความเสี่ยงของ
คนไทยต่อวิกฤติในครั้งนี้ให้หนักหนาสาหัสมากยิ่งขึ้น¹⁴

นอกจากนี้ **เงินเดือนข้าราชการทหาร** เป็นปัจจัยประการหนึ่งของขวัญกำลังใจของ
ข้าราชการทหารในการปฏิบัติ หน้าที่ถือได้ว่าเป็นองค์ประกอบที่สำคัญ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง

สำหรับการกำหนดเงินเดือนของข้าราชการทหารที่บรรจุเข้ารับราชการใหม่ จะได้รับเงินเดือนระดับใด ชั้นใด นั้น ให้เป็นไปตามกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการบรรจุบุคคลเข้ารับราชการเป็นข้าราชการทหาร ปัจจุบันรัฐบาลได้มีการปรับอัตราเงินเดือนแรกบรรจุของ ข้าราชการทุกประเภท ทุกคุณวุฒิ ให้มีฐานเงินเดือนสูงขึ้น กล่าวคือ ระดับปริญญาตรีขึ้นไป ให้ได้รับ เงินเดือนไม่น้อยกว่า 15,000 บาท และระดับต่ำกว่าปริญญาตรี ให้ได้รับเงินเดือนไม่ต่ำกว่าเดือนละ 9,000 บาท ซึ่งแนวทางดังกล่าวได้บรรจุเป้าหมายภายใน 1 มกราคม 2557 ส่งผลกระทบต่อระบบบริหารงานบุคคลหลายประการ ได้แก่ การขาดแรงจูงใจในการปฏิบัติราชการให้มีประสิทธิภาพ ขวัญกำลังใจ และประสิทธิภาพการทำงานของผู้ที่ปฏิบัติราชการอยู่ก่อน เพราะอาจได้รับรายได้รวม เท่ากับหรือใกล้เคียงกับผู้บรรจุเข้ารับราชการใหม่ และไม่จูงใจให้ผู้ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโท และปริญญาเอกเข้ารับราชการ เนื่องจากรายได้รวมใกล้เคียงกับผู้ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี ส่งผลให้ขาดแคลนกำลังพลสายเทคนิค เช่น ปวช. ปวส. มากยิ่งขึ้น¹⁹

ปัญหาอีกประการหนึ่งของโครงสร้างเงินเดือนข้าราชการทหาร คือ ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน อัตราเงินเดือนของข้าราชการทุกประเภท จะเป็นอัตราเงินเดือนที่เท่าเทียมกัน เช่น ชั้นยศ พันเอก จะได้รับเงินเดือนเท่ากับข้าราชการพลเรือนสามัญ ระดับ C8 แม้ว่าลักษณะงานของ ข้าราชการทหารจะแตกต่างจากลักษณะงานของข้าราชการพลเรือนสามัญ²⁰

จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่า ปัญหาทางการเงินส่วนบุคคล เป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่ง ที่ส่งผลกระทบต่อขวัญและกำลังใจในการทำงานของข้าราชการกองทัพบก ส่งผลให้ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานลดลง จนไม่สามารถทำงานได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ ส่งผลกระทบต่อผลงานของหน่วยงานในภาพรวม ส่งผลกระทบต่อเนื่องไปยังภารกิจของกองทัพบก และการขับเคลื่อนนโยบายของรัฐบาลในการพัฒนาประเทศตามแนวทางยุทธศาสตร์ชาติในท้ายที่สุด ในทางกลับกัน หากข้าราชการกองทัพบกมีความรู้ทางการเงิน หรือทักษะทางการเงินที่ดี สามารถบริหารจัดการวางแผนทางการเงินได้ และมีพฤติกรรมการใช้เงินที่เหมาะสมจนนำไปสู่การมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีขวัญและกำลังใจดีในการทำงาน ข้าราชการกองทัพบกก็จะสามารถปฏิบัติหน้าที่ ได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ

ในส่วนของกองทัพบกได้มีการจัดทำแผนแม่บทการจัดการความรู้ของ ทบ. ประจำปีงบประมาณ 2560 - 2564 ²¹ เป้าประสงค์ “กองทัพบกเป็นองค์กรที่เป็นเลิศด้านการจัดการความรู้” โดยกองทัพบกเป็นหน่วยงานที่ส่งเสริมและพัฒนาให้ข้าราชการมีการเข้าถึงความรู้ การถ่ายทอดความรู้ มีวัฒนธรรมของการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การแบ่งปันความรู้ซึ่งกันและกันอย่างเป็นระบบ สนับสนุนและผลักดันการจัดการความรู้ของกองทัพบกให้สัมฤทธิ์ผลอย่างเป็นรูปธรรม และพัฒนาไปสู่การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization) โดยมีความประสานสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ประเทศไทย ตามนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. 2562 - 2565) ส่วนหนึ่งในประเด็นยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติประเด็นความมั่นคง ในการเสริมสร้างความมั่นคงของมนุษย์ ที่กำหนดให้มีการพัฒนาและเสริมสร้างคนในทุกภาคส่วนให้มีความเข้มแข็ง มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน มีอาชีพการงาน และรายได้เพียงพอ ²²

ส่วนหนึ่งของแผนพัฒนากองทัพบก พ.ศ. 2560 - 2564 ด้านกำลังพลระบุว่า ดำเนินการเพื่อให้กำลังพลทุกนายซึ่งนับว่าเป็นทรัพยากรบุคคลที่สำคัญของกองทัพบก เป็นทหารมืออาชีพ เป็นผู้มีสุขภาพร่างกายและมีขวัญกำลังใจเข้มแข็ง ²³ นอกจากนี้ผู้บังคับหน่วยในแต่ละระดับต้องเอาใจใส่ในการดูแลคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ของผู้ใต้บังคับบัญชาให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นด้วยการปรับปรุงการจัดสวัสดิการของหน่วยให้สอดคล้องกับความต้องการของกำลังพลและส่งเสริมการมีครอบครัวและชุมชนทหารที่มีความสุขปลอดภัย เสพติด และการพนันและดำรงชีวิตอยู่อย่างพอเพียง ปราศจากหนี้สินด้วยการวางแผนทางการเงินของครัวเรือนอย่างสม่ำเสมอ ²⁴

ความรู้เรื่องทางการเงิน หรือ ทักษะทางการเงิน (financial literacy) จึงเป็นเครื่องมือสำคัญ ที่กองทัพบกสามารถนำมาใช้เป็นแนวทางในการแก้ปัญหาทางการเงินให้กับกำลังพล ²⁵ ผู้ที่มีทักษะทางการเงินดีจะมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ทางการเงิน สามารถวางแผน และบริหารจัดการเงินได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งในด้านการใช้จ่าย การเก็บออม การจัดการหนี้สิน และการคุ้มครองความเสี่ยงในชีวิตด้านต่าง ๆ ความรู้ทางการเงินส่วนบุคคลแบบองค์รวมนี้ เป็นภูมิคุ้มกันทางการเงินสำคัญที่ช่วยให้ข้าราชการกองทัพบกสามารถรับมือกับความท้าทายต่าง ๆ ได้อย่างมั่นคง บริหารจัดการหนี้ให้เหมาะสม

กับความสามารถของตน และการเตรียมพร้อมสำหรับเข้าสู่วัยเกษียณ ซึ่งนำไปสู่ความเป็นอยู่ที่ดีอย่างยั่งยืนของข้าราชการกองทัพบกต่อไป

องค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (OECD) ให้ นิยามให้ความรู้เรื่องทางการเงินว่า หมายถึง “ความรู้และความเข้าใจแนวความคิดที่เกี่ยวกับการเงิน ความเสี่ยงทางการเงิน รวมถึงทักษะ แรงจูงใจ และ ความเชื่อมั่นที่จะใช้ความรู้และความเข้าใจเหล่านี้ ในการตัดสินใจที่มีประสิทธิผลในหลากหลายบริบททางการเงิน เพื่อปรับปรุงความอยู่ดีมีสุขทางการเงินของปัจเจกและสังคม และช่วยให้สามารถมีส่วนร่วม ในชีวิตทางเศรษฐกิจ” ²⁶ โดยทักษะความรู้ทางการเงินของบุคคลควรประกอบไปด้วยความรู้ทางการเงิน ทักษะคติทางการเงิน และพฤติกรรมทางการเงิน โดยที่องค์ประกอบทั้ง 3 ส่วนดังกล่าวมีความเชื่อมโยงสัมพันธ์กันจนไม่สามารถแยกพิจารณา เพียงองค์ประกอบใดองค์ประกอบหนึ่งได้ กล่าวคือ บุคคลจะมีทักษะทางการเงินที่ดีได้นั้น ต้องเริ่มจากการที่บุคคลมีความรู้ ทางการเงินดี อันจะก่อให้เกิดการมีทัศนคติที่ดีทางการเงิน และท้ายที่สุดย่อมส่งผลถึงพฤติกรรมการใช้จ่ายเงินของบุคคล ²⁷

ภาพที่ 2 กรอบแนวคิดของ Financial Literacy ของ OECD ²⁸

เหตุผลที่ต้องมีความรู้เรื่องทางการเงิน หรือ ทักษะทางการเงิน (financial literacy) ²⁹

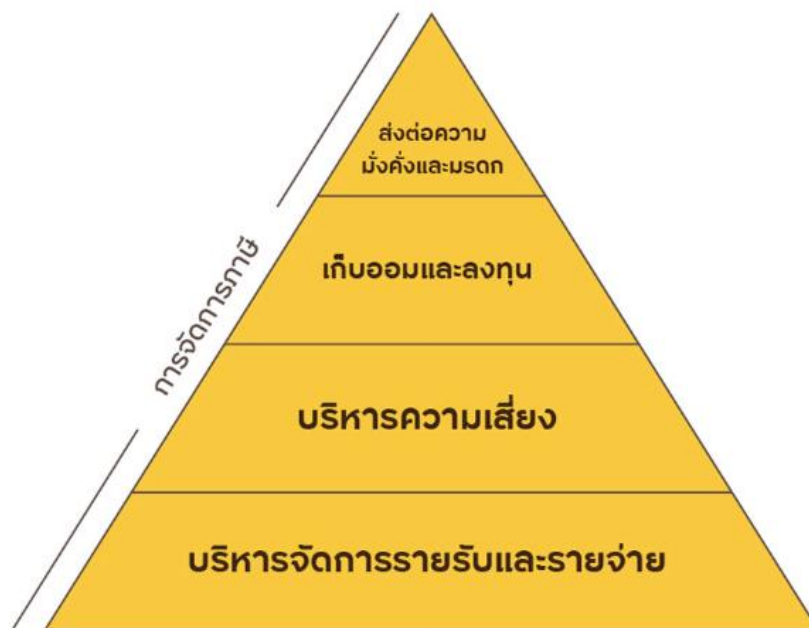
1. ทุกวันนี้โลกเราซับซ้อนมากขึ้น มีเรื่องที่ต้องบริหารจัดการ ต้องตัดสินใจมากขึ้น ทั้งเรื่องการออมที่เพียงแค่การฝากเงินกินดอกเบี้ยคงไม่พอ การลงทุนที่ให้ผลตอบแทนที่น่าพอใจแบบไม่เสี่ยงเกินไป การบริหารจัดการภาษีทำอะไรให้ประหยัดและถูกต้อง ประกันก็มีหลากหลายรูปแบบ การมีความรู้ทางการเงินจะทำให้สามารถตัดสินใจเลือกสิ่งที่ถูกต้องและเหมาะสมได้
2. ชีวิตไม่ง่ายเหมือนในอดีต คนในสังคมปัจจุบันมีชีวิตที่เร่งรีบ นอกจากนี้ รายได้ยังโตไม่ทันรายจ่าย เงินเดือนเพิ่มไม่ทันเงินเพื่อ รายได้ทางเดี๋ยวน่าจะไม่พอ ต้องมีอาชีพเสริมที่ไม่กระทบงานประจำ ผลตอบแทนที่เคยได้จากการฝากเงินก็น้อยมาก จึงจำเป็นต้องมีความรู้มากขึ้น
3. รู้ไว้จะได้ไม่โดนหลอก เพราะยิ่งโลกพัฒนาไปมากเท่าไร มิจฉาชีพก็พัฒนาหลบเลี่ยงให้ทันสมัยตามไปด้วย ซึ่งบางครั้งก็มาในรูปแบบการหลอกลวงเติมๆ คือ ใช้ผลตอบแทนสูงๆ มายั่วใจให้เข้าไปลงทุน โดยอาจจะอ้างว่าเป็นเงินฝากแบบพิเศษ กองทุนหรือประกัน ที่บอกความจริงไม่ครบ ทำให้ดูดีเกินจริง ไปจนถึงผลิตภัณฑ์ทางการเงินที่เราแทบจะไม่เคยได้ยินมาก่อน เช่น Cryptocurrency แต่ถ้าเรามีความรู้ทางการเงิน เป็นเกราะป้องกัน ก็จะทำให้รอดพ้นจากมิจฉาชีพเหล่านั้นได้
4. เตรียมพร้อมเพื่ออนาคตได้ดีขึ้น เพราะชีวิตคือการวางแผน และหนึ่งในนั้น คือ การวางแผนทางการเงินในด้านต่างๆ ซึ่งหากไม่มีความรู้ทางการเงินอาจจะทำให้วางแผนโดยมองผลลัพธ์ที่สูงเกินจริง เช่น วางแผนการลงทุนโดยคาดหวังผลตอบแทนสูงเกินจริง หรืออาจจะประเมินความเป็นไปได้ต่ำเกินจริง เช่น การเตรียมเงินไว้น้อยเกินไปสำหรับวัยเกษียณ นอกจากนี้ ยังรวมถึงการรับมือความเสี่ยงต่างๆ ในชีวิต เพราะถ้าเรารู้ว่ามีความเสี่ยงอะไรอยู่ และจะรับมือกับความเสี่ยงเหล่านั้นได้อย่างไร โดยเฉพาะการเตรียมรับมือวัยเกษียณ ที่ครอบครัวเล็กลง มีลูกแค่ 1 - 2 คน หรือไม่มีลูก ไปจนถึงเกษียณโสด ทำอย่างไร วางแผนการเงินแบบไหนถึงจะทำให้เกษียณอย่างมีความสุขและมีพอกินพอใช้ไม่เดือดร้อนใคร
5. รับมือกับปัญหาให้ถูกวิธี แม้จะเตรียมรับมือกับปัญหาทางการเงินที่จะเกิดขึ้นไว้อย่างดีแล้ว แต่ก็ไม่มีใครรู้ว่าอนาคตจะเกิดอะไรที่ไม่คาดคิดขึ้นได้อีก แต่ถ้ามีความรู้ทางการเงินเป็นภูมิคุ้มกันก็จะทำให้สามารถรับมือกับปัญหาต่างๆ ได้อย่างถูกวิธี ไม่สร้างปัญหาซับซ้อน ซึ่งตัวอย่างที่เห็นได้ชัดที่สุด คือ การสร้างหนี้ใหม่เพื่อชำระหนี้เก่า โดยเฉพาะการก่อหนี้ในระบบเพื่อจ่ายหนี้ในระบบ ที่ยิ่งทำให้ปัญหาหนักขึ้น เมื่อมีความรู้ทางการเงินจะทำให้มั่นใจในการแก้ปัญหาทางการเงินว่าจะไม่เดินไปผิดทาง

6. ส่งต่อความรู้ให้ลูกหลาน เป็นหน้าที่ที่จะต้องส่งต่อความรู้ทางการเงินที่ถูกต้องให้ลูกหลานเพื่อให้พวกเขาสามารถรับมือกับอนาคตที่ซับซ้อนมากขึ้นได้ และการส่งต่อที่ดีที่สุด คือ การทำให้เห็น การเป็นตัวอย่างที่ดี
7. ช่วยยกระดับเศรษฐกิจและสังคม แม้ว่าการมีความรู้ทางการเงินจะเป็นเรื่องส่วนตัว แต่ในความเป็นจริงแล้วคือประโยชน์ส่วนรวม เพราะถ้าเรามีความรู้ประเทศจะได้ประโยชน์จากความรู้ของเราด้วยกัน เพราะถ้าเราและครอบครัวสามารถบริหารจัดการเงินได้ดี มีเงินออม มีการลงทุนที่เหมาะสม เตรียมความพร้อมรับมือกับความเสี่ยงต่างๆ ในอนาคตได้ดี อย่างน้อยที่สุดก็จะเป็นภาวะแก่ภาครัฐ ไม่มีปัญหาสังคม รัฐสามารถจัดสรรงบประมาณไปใช้ในการสร้างความมั่นคงมั่นคงทางเศรษฐกิจที่เป็นประโยชน์ ต่อประเทศได้มากขึ้น

การวางแผนการเงิน คือ การวาดภาพชีวิตในอนาคตของเรา การวางแผนการเงินก็เท่ากับการวางแผนชีวิต วิธีการในการวางแผนการเงินนั้นมีอยู่มากมาย หลายคนอาจเข้าใจว่าเป็นเรื่องของการควบคุมการใช้จ่าย การเก็บออมเพียงเท่านั้น ซึ่งจริงๆ แล้ว เรื่องเหล่านั้นเป็นส่วนสำคัญเพียงส่วนหนึ่งเท่านั้น หากจะวางแผนการเงินให้มีประสิทธิภาพได้ผลจริงยังมีเรื่องอื่นๆ ที่ต้องเข้าใจและให้ความสำคัญอยู่ด้วย คือ หลักการวางแผนการเงินที่ถูกต้องด้วยปิรามิดการเงิน³⁰ ดังแสดงในภาพที่ 3

ปิรามิดเงิน (Financial Planning Pyramid)

ภาพที่ 3 ปิรามิดการเงิน (Financial Planning Pyramid) Inspired by A-Academy³¹

แผนภาพข้างต้น เป็นแผนภาพปิรามิดการเงิน (Financial Planning Pyramid) ที่ช่วยให้เห็นความสำคัญและลำดับขั้นตอนในการวางแผนการเงินที่ครอบคลุมและใช้ได้จริง โดยสิ่งที่จะต้องให้ความสำคัญมากที่สุดจะเรียงจากฐานปิรามิดขึ้นไปยังยอดปิรามิด ซึ่งหมายความว่า ต้องสร้างฐานให้แน่น ให้มั่นคง จากนั้นจึงค่อยต่อยอดขึ้นไปสู่เป้าหมาย

1. บริหารจัดการรายรับและรายจ่าย (Revenue - Expense Management) เรื่องนี้เป็นเรื่องพื้นฐานที่สุดสำหรับการวางแผนทางการเงิน เพราะหมายถึง การรู้จักสถานะทางการเงินของตัวเองดี และการจัดการรายรับและการใช้จ่ายของตัวเองถือเป็นการเตรียมตัวให้พร้อมสำหรับโอกาสและความท้าทายในอนาคต
2. บริหารความเสี่ยง (Risk Management) ถือเป็นการเตรียมตัวเช่นเดียวกับการบริหารการเงิน เพียงแต่เป็นการเตรียมตัวในระดับที่สูงกว่า คือ การลดความเสี่ยงและอุปสรรคที่อาจเกิดขึ้นระหว่างทางไปสู่ชีวิตและเป้าหมายที่ต้องการ ซึ่งสิ่งที่จะต้องทำเพื่อป้องกันความเสี่ยง เช่น การเก็บเงินสำรองเพื่อฉุกเฉิน การทำประกันภัย ประกันสุขภาพ และประกันชีวิต รวมถึงการเก็บเงินเกษียณ เป็นต้น
3. เก็บออมและลงทุน (Saving and Investment) เมื่อเตรียมการเงินของตัวเองพร้อม และลดโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงต่าง ๆ แล้ว ก็พร้อมที่จะทำตามเป้าหมายทั้งระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาว เช่น เก็บออมซื้อบ้าน เก็บออมท่องเที่ยว เก็บออมเพื่อสร้างครอบครัว หรือลงทุนเพื่อสร้างผลกำไรด้วยหลากหลายวิธีการด้วยพร้อมรับความเสี่ยง เพราะได้เตรียมตัวจนมีสุขภาพการเงินที่แข็งแรง
4. ส่งต่อความมั่งคั่งและมรดก (Wealth Distribution) อีกเรื่องที่ต้องวางแผนคือการบริจาค การช่วยเหลือผู้อื่น เพราะสำหรับบางคน อาจใช้จ่ายด้วยการบริจาคมามากจนเกินสมดุล ทั้งนี้ การเผื่อแผ่ความมั่งคั่งและช่วยเหลือผู้อื่นยังถือเป็นการเติมเต็มด้านจิตใจซึ่งช่วยให้ชีวิตสมบูรณ์ยิ่งขึ้น นอกจากนี้ ยังควรจัดการมรดกให้เรียบร้อยเพื่อคนที่เรารักและเพื่อหลีกเลี่ยงปัญหาที่อาจเกิดขึ้นภายหลัง ทั้งนี้ การจัดการวางแผนการเงินทั้ง 4 ชั้นปิรามิด ควรมีการวางแผนจัดการภาษีอยู่เสมอในทุกขั้นตอน เพราะไม่มีใครสามารถหลีกเลี่ยงภาษีได้ หากคำนึงถึงการจัดการภาษีเราก็จะสามารถลดรายจ่ายส่วนนี้ได้ โดยในขั้นแรก หากเรารู้รายรับรายจ่ายของเราอย่างละเอียด ก็จะสามารถคำนวณภาษีได้ หรือในขั้นบริหารความเสี่ยง การออมการลงทุน และการบริจาค ³²

ปัจจุบันพบว่า มีหลายองค์กรในประเทศไทย ดำเนินโครงการให้ความรู้ทางการเงิน (Financial Education) โดยมีเป้าหมายที่จะส่งเสริมความรู้เรื่องทางการเงิน แต่ส่วนใหญ่ยังไม่วัด “ผลผลิต” (output) ของการศึกษา เช่น ทดสอบความรู้หลังจบโครงการ หรือติดตามสอบถามผู้เข้าร่วมโครงการว่าสามารถจัดการเงินได้ดีขึ้นมากน้อยเพียงใด ³³ และ

โครงการเหล่านี้ยังเข้าไม่ถึงชนบท ซึ่งเป็นกลุ่มที่ต้องการความรู้เรื่องทางการเงินอย่างเร่งด่วนที่สุด อีกประเด็นที่พบในไทย คือ เนื้อหาของโครงการเหล่านี้ผูกติดกับพันธกิจขององค์กรที่ดำเนินโครงการ จนไม่ครอบคลุมเรื่องพื้นฐานที่จำเป็นต่อการสร้างความรู้เรื่องทางการเงิน ยกตัวอย่างเช่น ศูนย์ส่งเสริมการพัฒนาความรู้ตลาดทุน (Thailand Securities Institute: TSI) ซึ่งดำเนินโครงการให้ความรู้ทางการเงินอย่างยาวนานกว่าทศวรรษ เน้นแต่หัวข้อเกี่ยวกับการลงทุนเป็นหลัก ตามปรากฏในภาพที่ 4

ภาพที่ 4 ตัวอย่างสไลด์ที่ใช้ในหลักสูตร “ความรู้ทางการเงิน” ของ TSI ³⁴

ส่วนโครงการของสถาบันการเงินก็มักจะเน้นเรื่องการใช้ผลิตภัณฑ์ทางการเงินต่างๆ เป็นหลัก จึงเป็นเรื่องที่น่าเสียดายและอาจทำให้หลายคนเข้าใจผิดว่า “ความรู้เรื่องทางการเงิน” หมายความว่าแค่การรู้จักวิธีวางแผนการลงทุนและวิธีใช้ผลิตภัณฑ์ของสถาบันการเงินเท่านั้น ทั้งที่มันมีความหมายกว้างกว่านี้มาก ³⁵

ดังนั้น เพื่อให้ห้องค์ความรู้ทางการเงินครอบคลุมในทุกมิติ โดยปราศจากผลประกอบการทางธุรกิจเข้ามาเกี่ยวข้อง เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ข้าราชการกองทัพบก และสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2565) ว่าด้วย หลักในการวางแผนพัฒนาของประเทศโดยยึดหลัก “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” สำคัญในช่วงแผนนี้ คือ การกำหนดทิศทางการพัฒนาที่มุ่งสู่การเปลี่ยนผ่านประเทศไทยจากประเทศที่มีรายได้ปานกลางไปสู่ประเทศที่มีรายได้สูง มีความมั่นคง และยั่งยืน สังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข และนำไปสู่การบรรลุวิสัยทัศน์ระยะยาว “มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” ของประเทศ เพื่อให้การพัฒนาในทุกมิติมีการบูรณาการบนทางสายกลาง มีความพอประมาณ มีเหตุผล รวมถึงมีระบบภูมิคุ้มกันที่ดี สอดคล้องกับภูมิสังคม การพัฒนาทุกด้านมีคุณภาพ ³⁶ ผู้วิจัยจึงเกิดแนวคิดในการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาผสมผสานกับการให้ความรู้ทางการเงิน เพื่อเป็นแนวทางต้นแบบในการให้ความรู้ทางการเงินแก่ข้าราชการกองทัพบก อันจะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมทางการเงินของข้าราชการกองทัพบกอย่างต่อเนื่องและยั่งยืนต่อไป

หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

เศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ³⁷ มีพระราชดำรัสชี้แนะแนวทางการดำเนินชีวิตแก่พสกนิกรชาวไทย มาช้านานกว่า 30 ปี ตั้งแต่ก่อนเกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ เป็นปรัชญาชี้ถึงแนวการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชนจนถึงระดับรัฐบาล ทั้งในการพัฒนาประเทศและบริหารประเทศ ให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควรต่อการมีผลกระทบใดๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลง ทั้งภายในและภายนอก ทั้งนี้ต้องอาศัยความรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่ง ในการนำวิชาการต่างๆ มาใช้ในการวางแผนและการดำเนินการทุกขั้นตอน และขณะเดียวกันจะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎี และนักธุรกิจในทุกระดับให้มีความสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และให้มีความรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร

มีสติปัญญา และความรอบคอบ เพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง ทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกได้เป็นอย่างดี³⁸

หลักการของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงประกอบด้วย สามห่วง สองเงื่อนไข กล่าวคือ ห่วงแรก หมายถึง ความมีเหตุผล ห่วงที่สองหมายถึง ความพอประมาณ และห่วงที่สาม หมายถึง การมีภูมิคุ้มกันที่ดี ส่วนเงื่อนไขแรก หมายถึง การมีความรู้ และเงื่อนไขที่สอง หมายถึง การมีคุณธรรม³⁹ ซึ่งสามารถแสดงให้เห็นตามภาพที่ 5 ได้ดังนี้

ภาพที่ 5 ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง⁴⁰

1. ความพอประมาณ คือ การดำเนินธุรกิจต่าง ๆ หรือการดำเนินชีวิตนั้น ให้อยู่ในความพอดี ไม่น้อยเกินไป และไม่มากเกินไป โดยไม่เบียดเบียนผู้อื่น เช่น การผลิต และ

การบริโภคที่อยู่ในระดับพอประมาณ โดยการดำเนินธุรกิจต้องยึดหลักความพอดี พอประมาณ ไม่เบียดเบียนธุรกิจของผู้อื่น

2. ความมีเหตุผล ในการดำเนินธุรกิจต่างๆ หรือ การดำเนินชีวิตนั้น ให้อยู่ในการตัดสินใจ เกี่ยวกับระดับของความพอเพียงนั้น จะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผล โดยการพิจารณา จากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ ตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการ กระทำนั้นๆ อย่างรอบคอบ มีความรอบคอบในการตัดสินใจ โดยคำนึงถึงผลกระทบ ที่อาจจะเกิดขึ้นอย่างมีเหตุและมีผล
3. การมีภูมิคุ้มกันที่ดี คือการดำเนินธุรกิจต่างๆ หรือการดำเนินชีวิตนั้น ให้อยู่ในการ เตรียมตัวพร้อมรับผลกระทบกับการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้น ในอนาคต ทั้งใกล้ และไกล เป็นการดำเนินการที่สามารถหลีกเลี่ยงความเสี่ยงโดยไม่สร้างเหตุให้เกิดความเสี่ยง ในการบริหารธุรกิจ และดำเนินชีวิตสามารถปรับตัว อยู่รอดได้ เมื่อมีภัยต่อธุรกิจ หรือการดำเนินชีวิต
4. เงื่อนไขความรู้ คือการดำเนินธุรกิจต่าง ๆ หรือการดำเนินชีวิต ให้อยู่ในความรอบรู้ เกี่ยวกับวิชาการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างรอบด้าน รวมทั้งความรอบคอบ ที่จะนำความรู้ เหล่านั้น มาพิจารณาให้เชื่อมโยงกัน เพื่อประกอบการวางแผน และความระมัดระวัง ในขั้นตอนการปฏิบัติต่าง ๆ
5. เงื่อนไขคุณธรรม การดำเนินธุรกิจต่างๆ หรือการดำเนินชีวิต ให้อยู่ในความตระหนัก การมีคุณธรรม ที่ต้องมีความซื่อสัตย์ มีความอดทน มีความเพียร การใช้สติปัญญา ในการดำรงชีวิต ไม่มีความโลภ และไม่มีความตระหนี่ เป็นการดำเนินธุรกิจ หรือ การดำเนินชีวิตด้วยคุณธรรม จริยธรรม ไม่เบียดเบียน หรือคดโกงผู้อื่นที่เกี่ยวข้องกับ ธุรกิจของตน หรือของผู้อื่น ⁴¹

จากการศึกษาวิจัยในเอกสารอ้างอิงต่าง ๆ พบว่า กำลังพลของกองทัพบกส่วนใหญ่ มีความเข้าใจในหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง แต่ส่วนใหญ่ไม่ได้นำหลักปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียงมาประยุกต์ใช้กับการบริหารจัดการเงินเท่าที่ควร ⁴² ผู้วิจัยจึงได้มุ่งศึกษา องค์ความรู้เพิ่มเติม โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากหนังสือ เอกสาร รายงาน รวมทั้งสื่ออื่นๆ นำมาวิเคราะห์ข้อมูลและประมวลผลจนตกผลึกเป็นการวิจัยเชิงยุทธศาสตร์ที่ผ่านการ

ผสมผสานของยุทธศาสตร์ และยุทธศิลป์ 2 ประการ ระหว่างการให้ความรู้ทางการเงิน และหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับข้าราชการกองทัพบก ดังนี้

แนวทางการพัฒนาการให้ความรู้ทางการเงินส่วนบุคคลแบบองค์รวม ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับข้าราชการกองทัพบก

1. ช่วงนักเรียน ชั้นเริ่มต้นรับราชการ หรือผู้มีรายได้ครัวเรือนต่ำ

ความรู้ทางการเงินพื้นฐานยังไม่ดีนัก จะมีความเปราะบางทางการเงิน ส่วนหนึ่งอาจเกิดจากขาดทักษะหรือประสบการณ์ในการใช้บริการทางการเงิน ไม่เห็นความสำคัญของการตั้งเป้าหมายทางการเงินระยะยาว เน้นเพียงสามารถใช้จ่ายเงินที่ได้มาให้เพียงพอต่อค่าใช้จ่าย ยังไม่เห็นความสำคัญของการเก็บออม และไม่ได้เก็บออมในวิธีที่เหมาะสม

แนวทางการให้ความรู้ทางการเงินส่วนบุคคล ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง : เน้นด้านภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี

ส่งเสริมความรู้ทางการเงินพื้นฐาน เตรียมตัวให้พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่จะเกิดขึ้น ปลูกฝังพฤติกรรมทางการเงินที่เหมาะสม เช่น การออมเงินก่อนใช้ให้เป็นนิสัย ใช้จ่ายเท่าที่จำเป็น ไม่สร้างภาระหนี้สินมากเกินไปจนเกินรายรับ โดยเฉพาะอย่างยิ่งช่วงวัยเรียน กองทัพบกควรส่งเสริมทักษะทางการเงินผ่านหลักสูตรการเรียนการสอน ในสถานศึกษาโดยการปฏิบัติจริงในระยะเวลาที่มากเพียงพอต่อการคงพฤติกรรมให้ยั่งยืน

2. ช่วงระหว่างการรับราชการ หรือผู้มีรายได้ครัวเรือนปานกลาง

ความรู้ทางการเงินค่อนข้างดี แต่ยังไม่สามารถบริหารจัดการเงินให้รองรับกับความรับผิดชอบทางการเงินที่เพิ่มมากขึ้น เนื่องจากอยู่ในวัยสร้างครอบครัว ต้องรับผิดชอบลูกน้อง ภาษีทางสังคมสูง ทำให้เกิดปัญหาเงินไม่พอใช้

แนวทางการให้ความรู้ทางการเงินส่วนบุคคล ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง : เน้นด้านความพอประมาณ

เริ่มต้นจากหมั่นตรวจสอบสุขภาพทางการเงินด้วยการทำบัญชีครัวเรือน รายรับ - รายจ่าย พร้อมทั้งลดรายจ่ายที่ไม่จำเป็น ใช้จ่ายอย่างพอประมาณ ก่อนนี้เมื่อจำเป็นและจำนวนเท่าที่จำเป็นเท่านั้น กรณีมีหนี้สินมากควรปรับพฤติกรรม หยุคก่อนนี้เพิ่ม

และหาที่ปรึกษาทางการเงินหรือหน่วยงานต้นสังกัดต้องเข้ามาช่วยเหลื่อวางระบบ การบริหารจัดการด้านการเงินให้ใหม่ และเมื่อปลดหนี้ได้แล้ว ควรปรับเปลี่ยนทัศนคติ และวิถีการใช้จ่าย และวางแผนออมเงินรองรับการเกษียณ เพื่อคุณภาพชีวิตที่ยั่งยืน และพึ่งพาตนเองได้ในที่สุด

เน้นด้านความรู้คู่คุณธรรม

เสริมสร้างพื้นฐานด้านความรู้คู่กับด้านคุณธรรมให้กับจิตใจของตนเอง ใช้สติปัญญา ในการดำเนินชีวิต ไม่โลภ ไม่ตระหนี่ มีสัจจะ และมีความซื่อสัตย์ในการชำระหนี้คืน มีความรับผิดชอบต่อนี้ที่ก่อไม่ผลัการะให้ผู้ค้าประกันเป็นผู้รับผิดชอบ

3. ช่วงการเป็นผู้บังคับบัญชาระดับสูง ช่วงรับราชการตอนปลาย หรือผู้มีรายได้ ครัวเรือนสูง

ผ่านการมีประสบการณ์ทางการเงินมาพอสมควร แต่บางคนก็ยังมีความรู้ทางการเงิน ไม่ดี ยังไม่เห็นความจำเป็นของการตั้งเป้าหมายทางการเงินในระยะยาว และไม่ได้ เลือกออมเงินในวิธีที่เหมาะสม ขาดการเปรียบเทียบผลิตภัณฑ์ก่อนตัดสินใจเลือกซื้อ รวมทั้งไม่ทราบแหล่งข้อมูลที่ควรศึกษาก่อนการตัดสินใจ

แนวทางการให้ความรู้ทางการเงินส่วนบุคคล ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง :

เน้นด้านความมีเหตุผล

การตัดสินใจในการใช้จ่ายเงินต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผลและคำนึงถึงความจำเป็น เพิ่มทักษะการบริหารจัดการเงินที่มีอยู่ให้คุ้มค่าและสามารถใช้จ่ายได้ครอบคลุม ตลอดช่วงอายุ การลงทุนต้องคำนึงถึงความเสี่ยงและผลตอบแทนจากการลงทุน และ ส่งเสริมพฤติกรรมในการหาความรู้เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ทางการเงินทั้งในแง่ประโยชน์ และความเสี่ยง พร้อมกระตุ้นให้ตรวจสอบจำนวนเงินที่ต้องเก็บออมเพื่อใช้หลังเกษียณ หากยังมีเงินออมไม่เพียงพอ ต้องเร่งออมเงินให้สามารถดำรงชีพในยามชรา

ด้านความรู้คู่คุณธรรม

ควรศึกษาหาความรู้ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับประเด็นที่กำลังตัดสินใจอย่างรอบด้านและ รอบคอบ เพื่อนำมาพิจารณาให้เชื่อมโยงกันประกอบการวางแผน รวมทั้งการนำ ความรู้ของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเกี่ยวกับการพึ่งตนเอง มาใช้ในการแก้ไข ปัญหาที่เผชิญอยู่ด้วยศักยภาพของตนเอง นำความรู้เรื่องเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ใน

การวางแผนจัดการหนี้สินของให้ลดลง และมีคุณธรรมในฐานะผู้บังคับบัญชาชี้แนะ
แนวทางที่ถูกต้องและส่งต่อความรู้นี้ให้ผู้บังคับบัญชาต่อไป

ทั้งนี้ การจะทำให้เรื่องนี้เกิดขึ้นได้อย่างเป็นรูปธรรมอย่างต่อเนื่องและยั่งยืนนั้น
ผู้บังคับบัญชาระดับสูงของกองทัพบกควรให้ความสำคัญและยกระดับเรื่องนี้เป็น
ยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพชีวิตของกำลังพลอย่างเร่งด่วน หรือกำหนดให้สาระสำคัญ
จากงานวิจัยนี้ นำไปสู่การศึกษา การปฏิบัติ การทดสอบ การติดตาม และการประเมินผล
วัดผลอย่างเป็นรูปธรรม โดยควรมีหน่วยงานรับผิดชอบหลัก หรือจัดตั้งองค์กรเฉพาะกิจที่
ชัดเจน ในการผลักดันและขับเคลื่อนโครงการนี้ให้สำเร็จ ดำรงความต่อเนื่อง และ
มอบหมายให้หน่วยงานที่เป็นเอกภาพ พัฒนาหลักการ วางแผน อำนวยการ ประสานงาน
นำไปสู่การปฏิบัติ รวมทั้งทำหน้าที่เป็นสายวิद्यการที่สนับสนุน ส่งเสริมหลักการ และ
แนวทางการให้ความรู้ทางการเงินส่วนบุคคลให้มีความเป็นเอกภาพ ภายใต้กรอบการ
ดำเนินงานที่มีความประสานสอดคล้องกับนโยบายแผนพัฒนากองทัพบก พ.ศ. 2560 -
2564 ด้านกำลังพล และแผนแม่บทการจัดการความรู้ของกองทัพบก ประจำปีงบประมาณ
2560 - 2564 ในความรับผิดชอบของกรมกำลังพลทหารบก ซึ่งต้องอาศัยการบูรณาการ
ความร่วมมือทั้งหน่วยงานภายในกองทัพบก และองค์กรภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องต่อไป

บทสรุป

จะเห็นได้ว่า การมีความรู้ทางการเงิน หรือทักษะทางการเงินที่ดี จะช่วยให้ข้าราชการ
กองทัพบกสามารถบริหารจัดการวางแผนทางการเงินได้ และมีพฤติกรรมการใช้เงิน
ที่เหมาะสม จนนำไปสู่การมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีขวัญและกำลังใจที่ดีในการทำงาน สามารถ
ปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ ตอบสนองต่อทุกภารกิจที่ได้รับมอบหมาย
ตลอดจนเป็นส่วนหนึ่งในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติให้สำเร็จลุล่วง (Ends)
ผู้บังคับบัญชาระดับสูงของกองทัพบกควรให้ความสำคัญและยกระดับเรื่องนี้เป็น
ยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพชีวิตของกำลังพลอย่างเร่งด่วน หรือกำหนดให้สาระสำคัญ
จากงานวิจัยนี้ นำไปสู่การศึกษา การปฏิบัติ การทดสอบ การติดตาม และการประเมินผล
วัดผลอย่างเป็นรูปธรรม พร้อมทั้งจัดตั้งองค์กรเฉพาะกิจที่ชัดเจน ในการผลักดันและ
ขับเคลื่อนโครงการนี้ให้สำเร็จ ดำรงความต่อเนื่อง พร้อมมอบหมายให้หน่วยงานที่เป็น

เอกภาพ รวมทั้งทำหน้าที่เป็นสายวิद्याการที่สนับสนุน พัฒนาหลักการ วางแผน
อำนาจการ ประสานงาน นำไปสู่การปฏิบัติ โดยบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน
ทั้งภายในและภายนอกกองทัพบก เป็นวิธีการ (Ways) ที่กองทัพบกสามารถนำมาใช้ใน
พัฒนาคุณภาพชีวิตข้าราชการกองทัพบกได้ ภายใต้เครื่องมือ (Means) ที่สำคัญทาง
ยุทธศาสตร์ และยุทธศิลป์ 2 ประการ คือ ความรู้เรื่องทางการเงิน หรือทักษะทางการเงิน
(financial literacy) และแนวทางหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ให้ข้าราชการกองทัพบกมี
การบริหารจัดการทางการเงินอย่างพอดี สอดคล้องตามปริมิตทางการเงิน หรือ หลักการ
บริหารเงินส่วนบุคคลแบบองค์รวมในทุก ๆ ด้าน รวมทั้งการพัฒนาตนเองให้สามารถ “อยู่
ได้อย่างพอเพียง” ดำเนินชีวิตโดยยึดหลักทางสายกลาง ดำรงชีวิตในทุกมิติอย่างสมดุล
ข้าราชการกองทัพบกก็จะมีคุณภาพชีวิตที่ดี ไม่ว่าจะเกิดวิกฤตเพียงใดก็จะสามารถอยู่รอด
ได้ในทุกสถานการณ์

ข้อเสนอแนะ

การบูรณาการความร่วมมือหน่วยงานภายในกองทัพบก

1. จัดตั้งองค์กรเฉพาะกิจที่ชัดเจน ในการผลักดันและขับเคลื่อนโครงการนี้ และ
มอบหมายให้หน่วยงานที่เป็นเอกภาพ พัฒนาหลักการ วางแผน อำนาจการ
ประสานงาน นำไปสู่การปฏิบัติ รวมทั้งทำหน้าที่เป็นสายวิद्याการที่สนับสนุน ส่งเสริม
หลักการ และแนวทางการให้ความรู้ทางการเงินส่วนบุคคล
2. จัดกิจกรรมเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการให้ความรู้ทางการเงิน แนวทาง
หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง แก่กำลังพลของหน่วยอย่างน้อย 1 กิจกรรม/หน่วย/
ปีงบประมาณ โดยเฉพาะในส่วนของ รร. เหล่าสายวิद्याการ และสถานศึกษาของ
กองทัพบก ควรบรรจุเป็นหลักสูตรภาคบังคับ
3. สร้างเครือข่ายทีมวิद्याการของกองทัพบก ในการให้ความรู้ทางการเงินของหน่วย
ในแต่ละ นขต.ทบ. เพื่อให้กระจายครอบคลุมในทุกหน่วย ทุกพื้นที่ทั่วประเทศ เกิดเป็น
วัฒนธรรมแลกเปลี่ยนการเรียนรู้อย่างเป็นรูปธรรมและยั่งยืน
4. ส่งเสริมการนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและระบบดิจิทัลมาใช้นับสนุน
การจัดระบบให้ความรู้ทางการเงิน เช่น การจัดทำแอปพลิเคชัน หรือ แพลตฟอร์ม

ความรู้ทางการเงินสำหรับข้าราชการกองทัพบก รวมไปถึง E-learning ที่ส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเองได้ตลอดเวลา

5. นิเทศ ติดตาม และประเมินผลการให้ความรู้ทางการเงินของหน่วย
6. จัดโครงการให้รางวัลแก่หน่วยงานที่กำลังพลผ่านเกณฑ์มาตรฐานการให้ความรู้ทางการเงินของหน่วย

การบูรณาการความร่วมมือกับองค์กรภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง

1. ประสานหน่วยงานภาคเอกชน หรือ สถาบันการเงิน จัดให้มีผู้เชี่ยวชาญให้ความรู้ทางการเงินส่วนบุคคล สอดแทรกสาระสำคัญตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
2. ประสานหน่วยงานภาคเอกชน หรือ สถาบันการเงิน บูรณาการให้ความรู้ทางการเงินส่วนบุคคล เผยแพร่ผ่านช่องทางประชาสัมพันธ์ต่างๆที่เหมาะสม เช่น แผ่นพับ ไปสเตอร์ สื่อออนไลน์ เป็นต้น
3. ในส่วนของหน่วยงานภาคเอกชน หรือสถาบันการเงิน สนับสนุนให้พนักงานสอดแทรกการให้ความรู้ทางการเงินส่วนบุคคล ตลอดจนให้ข้อมูลผลิตภัณฑ์ต่างๆ ณ จุดขายอย่างจริงใจ

เอกสารอ้างอิง

- 1 แผนการขับเคลื่อนกองทัพบก. [อินเทอร์เน็ต]. 2562. [เข้าถึงเมื่อ 14 เมษายน 2563]. เข้าถึงได้จาก : https://www.rta.mi.th/rta_oit/documents/2019_06_10_15_23_41.pdf
- 2 ปัทมา สมสนั่น, พันเอกหญิง. แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาศักยภาพและภาวะผู้นำยุทธศาสตร์ของวิทยาลัยการทัพบก. [เอกสารวิจัยส่วนบุคคล]. กรุงเทพมหานคร:วิทยาลัยการทัพบก; 2562.
- 3 แผนการขับเคลื่อนกองทัพบก. [อินเทอร์เน็ต]. 2562. [เข้าถึงเมื่อ 14 เมษายน 2563]. เข้าถึงได้จาก : https://www.rta.mi.th/rta_oit/documents/2019_06_10_15_23_41.pdf
- 4 ปัทมา สมสนั่น, พันเอกหญิง. แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาศักยภาพและภาวะผู้นำยุทธศาสตร์ของวิทยาลัยการทัพบก. [เอกสารวิจัยส่วนบุคคล]. กรุงเทพมหานคร:วิทยาลัยการทัพบก; 2562.
- 5 แผนแม่บทการพัฒนาวิทยาลัยการทัพบก พุทธศักราช 2560- 2564, 2560 ; หน้า 1.
- 6 วิรุณรัตน์ ตั้งสำเร็จวงศ์. แนวทางการพัฒนาวินัยทางการเงินอย่างบูรณาการเพื่อข้าราชการกองทัพบกด้วยหลักการบริหารเงิน. [เอกสารวิจัยส่วนบุคคล]. กรุงเทพมหานคร : วิทยาลัยการทัพบก; 2559.
- 7 อธิวัฒน์ ปามุทา, พันโท. การศึกษาข้อขัดข้องในการแก้ไขปัญหาสถานะหนี้สินของข้าราชการนายทหารประทวน กองบัญชาการศูนย์สงครามพิเศษ: มหาวิทยาลัยบูรพา; 2549.
- 8 วิรุณรัตน์ ตั้งสำเร็จวงศ์. แนวทางการพัฒนาวินัยทางการเงินอย่างบูรณาการเพื่อข้าราชการกองทัพบกด้วยหลักการบริหารเงิน. [เอกสารวิจัยส่วนบุคคล]. กรุงเทพมหานคร : วิทยาลัยการทัพบก; 2559.
- 9 ต้องรู้อะไรก่อนสร้างหนี้และยามเป็นหนี้. [อินเทอร์เน็ต]. 2563. [เข้าถึงเมื่อ 9 พฤษภาคม 2563]. เข้าถึงได้จาก: <https://portal.settrade.com/blog/cfp/2020/05/08/2318>

-
- 10 ชัยณรงค์ เชียงทอง, พันเอก. แนวทางการจัดการหนี้สินของกำลังพลกองทัพบก ด้วยการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้กับการดำรงชีวิต. กรุงเทพมหานคร: วิทยาลัยการทัพบก; 2560.
- 11 ข้อมูลการจ่ายตรงเงินเดือนเงิน กรมการเงินกองทัพบก ประจำเดือนเมษายน. กรุงเทพมหานคร; 2563.
- 12 รู้หรือไม่!! TMB สำรวจพฤติกรรมทางการเงินคนไทย ออมไม่พอ แถมเก็บเงินผิดที่ เหลือกินเที่ยว”Social มาก่อน ออมทีหลัง”. [อินเทอร์เน็ต]. 2563. [เข้าถึงเมื่อ 9 พฤษภาคม 2563]. เข้าถึงได้จาก: <https://thaipublica.org/2018/06/tmb-financial-behavior/>
- 13 'เงินสำรองฉุกเฉิน' สำคัญแค่ไหน ในวิกฤติ 'โควิด-19'. [อินเทอร์เน็ต]. 2563. [เข้าถึงเมื่อ 16 พฤษภาคม 2563]. เข้าถึงได้จาก: <https://www.bangkokbiznews.com/news/detail/879065>
- 14 สุขภาพการเงินคนไทย กับการรับมือวิกฤติ COVID-19. [อินเทอร์เน็ต]. 2563. [เข้าถึงเมื่อ 16 พฤษภาคม 2563]. เข้าถึงได้จาก: <https://www.thansettakij.com/content/columnist/429802>
- 15 รกิต ประทุมชัย. เงินเดือนทหาร 4.0. [อินเทอร์เน็ต]. 2560. [เข้าถึงเมื่อวันที่ 18 พฤษภาคม 2563]. เข้าถึงได้จาก: http://www.dsdw2016.dsdw.go.th/doc_pr/ndc_2560-2561.
- 16 พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการทหาร (ฉบับที่ 10) พ.ศ. 2558. (2558,18 พฤษภาคม). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 132 ตอนที่ 43 ก. หน้า 13-16.
- 17 พระราชบัญญัติ ระเบียบข้าราชการทหาร (ฉบับที่ 10) พ.ศ. 2558. [อินเทอร์เน็ต]. [เข้าถึงเมื่อวันที่ 18 พฤษภาคม 2563]. เข้าถึงได้จาก: https://library2.parliament.go.th/giventake/content_nla2557/law43-210558-13.pdf
- 18 รกิต ประทุมชัย. เงินเดือนทหาร 4.0. [อินเทอร์เน็ต]. 2560. [เข้าถึงเมื่อวันที่ 18 พฤษภาคม 2563]. เข้าถึงได้จาก: http://www.dsdw2016.dsdw.go.th/doc_pr/ndc_2560-2561.
- 19 เรื่องเดียวกัน.
- 20 เรื่องเดียวกัน.

-
- 21 หนังสือ กพ.ทบ. ที่ ต่อ กท 0401/55 เรื่อง ขออนุมัติยกเลิกแผนขับเคลื่อนการจัดการความรู้ของ ทบ. พ.ศ. 2559-2564 และขอใช้แผนแม่บทการจัดการความรู้ของ ทบ. ประจำปีงบประมาณ 2560-2564 ทดแทน.
- 22 นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. 2562-2564). [อินเทอร์เน็ต]. 2562. [เข้าถึงเมื่อ 15 เมษายน 2563]. เข้าถึงได้จาก : http://www.ratchakitcha.soc.go.th/ DATA/PDF/2562/A/124/T_0034.PDF
- 23 เอกสารแผนพัฒนากองทัพบก พ.ศ. 2560-2564. หน้า 16.
- 24 เรื่องเดียวกัน; หน้า 17.
- 25 วิรุณรัตน์ ตั้งสำเริงวงศ์. แนวทางการพัฒนาวินัยทางการเงินอย่างบูรณาการเพื่อข้าราชการกองทัพบกด้วยหลักการบริหารเงิน. [เอกสารวิจัยส่วนบุคคล]. กรุงเทพมหานคร : วิทยาลัยการทัพบก; 2559.
- 26 Financial Literacy ไม่มี...ไม่ได้แล้ว. [อินเทอร์เน็ต]. 2561. [เข้าถึงเมื่อ 15 เมษายน 2563]. เข้าถึงได้จาก : <https://cfl.gpf.or.th/Files/Viewer/?fileName=69614dcc-d2a7-42e9-b284-6799d1475e93/07%2061%20aug.pdf>
- 27 รายงานผลการสำรวจทักษะทางการเงิน ปี 2559 โดยธนาคารแห่งประเทศไทย [อินเทอร์เน็ต]. 2559 [เข้าถึงเมื่อ 16 เมษายน 2563]. เข้าถึงได้จาก: https://www.bot.or.th/Thai/AboutBOT/Activities/Documents/Article_23Aug2018_1.pdf
- 28 ยกระดับ “วินัยการเงิน” คนไทย. [อินเทอร์เน็ต]. 2556. [เข้าถึงเมื่อ 17 เมษายน 2563]. เข้าถึงได้จาก: <https://today.line.me/th/pc/article>
- 29 Financial Literacy ไม่มี...ไม่ได้แล้ว. [อินเทอร์เน็ต]. 2561. [เข้าถึงเมื่อ 15 เมษายน 2563]. เข้าถึงได้จาก : <https://cfl.gpf.or.th/Files/Viewer/?fileName=69614dcc-d2a7-42e9-b284-6799d1475e93/07%2061%20aug.pdf>
- 30 5 ขั้นตอนวางแผนการเงินอย่างไรให้เห็นผลในอนาคต. [อินเทอร์เน็ต]. 2562. [เข้าถึงเมื่อ 15 พฤษภาคม 2563]. เข้าถึงได้จาก : <https://www.krungsri.com/bank/th/planyourmoney/must-stories/life-plan/5-steps-plan-your-money.html>
- 31 เรื่องเดียวกัน.
- 32 เรื่องเดียวกัน.

-
- 33 “ความรู้เรื่องทางการเงิน” (financial literacy) (1): หลักสากลและวิธีวัด [อินเทอร์เน็ต]. 2556. [เข้าถึงเมื่อ 17 เมษายน 2563]. เข้าถึงได้จาก: <https://thaipublica.org/2013/06/financial-literacy-1/>
- 34 เรื่องเดียวกัน.
- 35 เรื่องเดียวกัน.
- 36 ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 และการปฏิรูปประเทศ. [อินเทอร์เน็ต]. 2559. [เข้าถึงเมื่อ 17 เมษายน 2563]. เข้าถึงได้จาก : <https://planning.tu.ac.th/uploads/planning/pdf/plan/plan20.pdf>
- 37 บรมราชาภิเษก : กระแสพระบรมราชโองการเฉลิมพระปรมาภิไธย พระนามาภิไธย พระนามพระบรมวงศ์ [อินเทอร์เน็ต]. 2562 [เข้าถึงเมื่อ 17 เมษายน 2563]. เข้าถึงได้จาก : <https://www.bbc.com/thai/thailand-48166418>
- 38 ประเทือง ปิยะโกวิท, พันเอก และ อัชมา ศิริวัฒนกุล, พันเอก. แนวทางแก้ปัญหานี้สินของนายทหารชั้นประทวน ในกองพันทหารปืนใหญ่ที่ 711 ด้วยปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง. ลพบุรี; 2556.
- 39 ชัยณรงค์ เชียงทอง, พันเอก. แนวทางการจัดการหนี้สินของกำลังพลกองทัพบก ด้วยการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้กับการดำรงชีวิต. [เอกสารวิจัยส่วนบุคคล]. กรุงเทพมหานคร: วิทยาลัยการทัพบก; 2560.
- 40 ภาพสรุปปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง [อินเทอร์เน็ต]. [เข้าถึงเมื่อ 18 เมษายน 2563]. เข้าถึงได้จาก: <https://sites.google.com/site/cngchraxyangklay/sersthkic-phx-pheiying-3-hwng-2-ngeuxnkhi-prakxb-pi-dwy-xari-bang>
- 41 ชัยณรงค์ เชียงทอง, พันเอก. แนวทางการจัดการหนี้สินของกำลังพลกองทัพบก ด้วยการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้กับการดำรงชีวิต. [เอกสารวิจัยส่วนบุคคล]. กรุงเทพมหานคร : วิทยาลัยการทัพบก; 2560.
- 42 เรื่องเดียวกัน.

ประวัติย่อผู้วิจัย

ยศ ชื่อ

นางสาว พรพรรณ แก้วเพชร

วัน เดือน ปีเกิด

17 พฤษภาคม 2526

ประวัติสำเร็จการศึกษา

พ.ศ. 2547

วิทยาศาสตรบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2551

บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ประวัติการทำงาน

พ.ศ. 2553 - 2556

เจ้าหน้าที่อาวุโส ฝ่ายโฆษณาและส่งเสริมการตลาด

พ.ศ. 2556 - 2559

ผู้จัดการ ฝ่ายบริหารกลุ่มลูกค้าข้าราชการและทหาร

ตำแหน่งปัจจุบัน

พ.ศ. 2559 - ปัจจุบัน

ผู้ช่วยผู้อำนวยการ ฝ่ายบริหารลูกค้าบุคคล
กลุ่มพันธมิตรองค์กร